

Udenrigsministeren (Hans Tabor): Jeg vil gerne takke de medlemmer af tinget, som har stillet forespørgslen i dag. I overensstemmelse med det løfte, der blev givet under åbningsdebatten, får jeg nu lejlighed til at give en almindelig redegørelse for den udenrigspolitiske situation, således som den aftegner sig for regeringen i øjeblikket.

Den politiske udvikling og meningsdannelse i henholdsvis USA og Sovjetunionen er afgørende for de fleste udenrigspolitiske problemer og for forløbet af alle større internationale politiske kriser. Med forholdet mellem Moskva og Washington står og falder verdensfreden.

Selv om de to supermagter fortsat fremtræder som modstandere på den politiske verdensscene, synes der hos dem begge i en række konkrete tilfælde og også mere i almindelighed at kunne spores et begyndende fællesskab i følelsen af ansvar for opretholdelsen af verdensfreden.

Det er naturligvis begrænset, hvor langt fællesskabet mellem de to supermagter rækker, og konflikten i Vietnam sætter i dag grænsen. Både af denne grund, af hensyn til verdensfreden og af hensyn til det vietnamesiske folk selv ser vi derfor med den dybeste alvor på udviklingen i Vietnam.

På baggrund af vort medlemskab af FNs sikkerhedsråd og vort deraf følgende medansvar for international fred og sikkerhed har regeringen nøje overvejet, om der måtte være mulighed for gennem sikkerhedsrådet at finde en vej, der kan føre til fred i Vietnam. Vi har imidlertid måttet erkende, at en sådan vej for øjeblikket næppe er farbar. Jeg må i denne forbindelse minde om, at Vietnamspørgsmålet har stået på sikkerhedsrådets dagsorden i mere end halvandet år, uden at det er lykkedes at nå frem til en realitetsdebat. Sovjetunionen og Frankrig har fremhævet den kendsgerning, at kun én af krigens parter, nemlig USA, er medlem af FN, og at det rette forum i stedet må være Genèvekonferencen.

Forsøg på i dag at rejse sagen i sikkerhedsrådet ville derfor højst kunne føre til en skarp konfrontation mellem rådets permanente medlemmer. En sådan debat ville kun skærpe modsætningerne og dermed yderligere vanskeliggøre en løsning.

Bestræbelserne må under disse omstændigheder i den nuværende fase koncentrere

sig om at få tilvejebragt forudsætningerne for en forhandlingskontakt direkte mellem de implicerede parter. Grundlaget for en sådan kontakt kan ikke være den ene parts accept af et diktat fra den anden. Det må være en erkendelse af, at standsning af krigen og tilvejebringelse af varig fred i området forudsætter, at parterne er rede til at komme hinanden i møde.

Ud fra de betragtninger, som jeg redegjorde for under åbningsdebatten, har regeringen ved flere lejligheder opfordret USA til ensidigt og betingelsesløst at standse bombningerne af Nordvietnam, samtidig med at vi har opfordret konfliktens anden part og dennes allierede til i så fald at gå til forhandlingsbordet for at nå frem til en fredelig løsning af Vietnamproblemet.

Det standpunkt, som Danmark her har taget, deles af de øvrige skandinaviske lande og af adskillige NATO-lande såvel som af en meget betydelig del af den uforpligtede verden.

Det, der må være målet for en fredsordning i Vietnam, må være at skabe sikkerhed for, at det vietnamesiske folk får mulighed for selv — uden indblanding udefra — at bestemme sin fremtidige skæbne. Udgangspunktet for en sådan ordning må være Genèveaftalerne af 1954, der baserer sig på respekten for Vietnams suverænitæt, uafhængighed, enhed og territoriale integritet. Genèveaftalerne forudsætter en tilbagetrækning af alle fremmede styrker fra Vietnam, og der kan ikke være tvivl om, at en sådan tilbagetrækning må være et af de centrale led i en fredsordning.

Vietnamkonflikten placerer sig i en større politisk sammenhæng, hvori forholdet mellem USA og Kina og spørgsmålet om voksende kinesisk dominans i Sydøstasien spiller en afgørende rolle. Set fra et vietnamesisk synspunkt indgår der tillige utilfredsstillende nationale aspirationer og utilfredsstillende sociale kår. For Sovjetunionen spiller det selvsagt en rolle, ud fra ideologiske grunde og ud fra forholdet til de øvrige socialistiske lande, at et kommunistisk land er part i konflikten.

Hvornår forudsætningerne for en forhandlingsløsning til bilæggelse af konflikten vil blive opfyldt, kan vel ingen sige. Spørgsmålet har nær sammenhæng med krigssituationen og med de overvejelser, som